

عنوان مقاله:

واکاوی و مقایسه چند شاخص خشکسالی اقلیمی و تعیین بهترین شاخص در جنوب شرق ایران.

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا، دوره 19، شماره 68 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

زهرا حجازی زاده - استاد اقلیم شناسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

فرشاد پژوه - دکترای تخصصی اقلیم شناسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

هانیه شکیبا - دانشجوی دکترای اقلیم شناسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

خشکسالی از مخرب ترین رویدادهای آب و هوایی هستند که باعث خسارت های قابل توجهی هم در بخش منابع طبیعی و هم در زندگی انسان ها می شوند. هدف از این پژوهش مقایسه کارایی شاخص های خشکسالی و شناسایی بهترین شاخص در منطقه جنوب شرق ایران است. بدین منظور با استفاده از داده های بارش روزانه ۳۰ ساله (۱۹۸۵-۲۰۱۴) از سازمان هواشناسی کشور و با استفاده از ۸ شاخص پرکاربرد بارش استاندارد، ناهنجاری بارندگی، درصد از نرمال، معیار بارندگی سالانه، نیچه، نمره استاندارد، دهک و Z چینی در ۱۹ ایستگاه هواشناسی استان های کرمان، هرمزگان و سیستان و بلوچستان دقت هر یک از شاخص ها در تعیین شدت خشکسالی مورد بررسی قرار گرفته است. پهنه بندی نیز در نرم افزار ۹.۳ ARC GIS برای خشک ترین سال طی دوره آماری و مقایسه رده خشکسالی بسیار شدید دو شاخص انتخابی صورت گرفته است. دقت هر یک از شاخص ها در مقیاس ماهانه و سالانه مورد واکاوی قرار گرفت. در مقیاس سالانه از سنج کارآمد تقارن سال وقوع کمینه بارندگی با خشکسالی بسیار شدید در ایستگاه های منطقه استفاده شده است. نتایج نشان داد که در مقیاس ماهانه جهت بررسی خشکسالی جنوب شرق کشور شاخص دینامیک بارش استاندارد (SPI) در بازه زمانی ۶ و ۱۲ ماهه بهترین عملکرد را داشته است؛ اما در مقیاس سالانه شاخص های ناهنجاری بارندگی (RAI) و دهک ها (DI) در همه ایستگاه ها کمینه مقدار بارندگی را با خشکسالی بسیار شدید نشان داده بودند که به عنوان بهترین شاخص شناخته شدند. شاخص نیچه نیز ضعیف ترین عملکرد را در تعیین شدت خشکسالی در ایستگاه های جنوب شرق ایران داشته است.

کلمات کلیدی:

خشکسالی، نمایه RAI و DI، بارندگی، پهنه بندی، جنوب شرق ایران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1406421>

